

Bemærkninger til forslaget

Formålet med forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at få en mere samlet lovgivning om døendes rettigheder, herunder at sikre døende et frit og gratis valg mellem tilbud som ophold i hjemmet med støtte af palliative team, hospice og palliative enheder på sygehusene. Formålet er også at sikre, at der oprettes et tilstrækkeligt antal pladser på hospicer, at der altid er mulighed for at benytte sig af et hospice inden for amtsgrænserne, og at der i øvrigt er frit valg mellem hospicer over hele landet. Endelig skal forslaget også sikre en ordentlig kvalitet i de forskellige tilbud i overensstemmelse med retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen (på baggrund af retningslinjer fra WHO), herunder også at de nødvendige rammer for indsatsen er i orden.

Baggrund for forslaget

Der har i mange år været fokus på forholdene for døende. Det har på mange måder medført forbedrede forhold for de døende og deres pårørende, men på trods af de mange års fokus på området er døende endnu ikke sikret valgfrihed, ligesom der ofte er venteliste til at komme på hospice. Der er stor forskel på tilbuddene til døende rundt om i landet. Nogle steder ligger alvorligt syge mennesker på sygehusgangene på grund af mangel på stuer. Det er ikke en værdig måde at behandle døende mennesker på.

I 2000 fik døende ret til frit valg mellem ophold på tre hospicer i Danmark inden for en fastsat ramme på 12 mio. kr. Det drejer sig om Sankt Lukas Hospice i Hellerup, Diakonissestiftelsens Hospice på Frederiksberg og Sct. Maria Hospice Center i Vejle. Efter lovændringen har der vist sig et stort pres på disse hospicer. Sankt Lukas Hospice har således måttet afvise hver anden døende (Kristeligt Dagblad den 21. februar 2003).

I maj 2001 kom rapporten »Hjælp til at leve til man dør«, der er udarbejdet af en arbejdsgruppe om palliativ indsats i amter og kommuner. Arbejdsgruppen anbefalede blandt andet oprettelse af en palliativ enhed i hvert amt. Enheden skulle bestå af en ambulatorie-

funktion, et palliativt team, palliative senge og en hospicefunktion. Der er ifølge arbejdsgruppen behov for 257 palliative senge/hospicepladser (rapporten side 27). I dag er der 57 pladser på hospicer – heraf 34 pladser på hospicer omfattet af frit sygehusvalg. I 2001 var der 22 palliative sengepladser og 51 hospicesenge. Det er Hospice Søholm, Århus, der efter rapportens udgivelse har udvidet sin kapacitet med 6 pladser.

Efterfølgende blev regeringen og Amtsrådsforeningen i aftalen om amternes økonomi for 2002 enige om, at der skulle ske en gradvis forbedring af tilbuddene til de døende, jævnfør anbefalingerne fra rapporten »Hjælp til at leve til man dør«. Man blev enig om, at der skulle ske en gradvis udbygning af kapaciteten på det palliative område, for eksempel i form af flere senge- eller hospicepladser, og at alle amter skal have etableret palliative team inden for en treårig periode.

Året efter står der i aftalen om amternes økonomi for 2003, at alle amter arbejder på at forbedre forholdene for de døende og deres pårørende. Der er enighed om at fortsætte udbygningen af det palliative område ved hjælp af palliative team og etablering af hospicer. Der står imidlertid intet om hospiceområdet og palliativ pleje i aftalen om amternes økonomi for 2004.

I forbindelse med finanslovforhandlingerne for 2003 blev der afsat 20 mio. kr. til etablering af flere hospicer. En betingelse for adgang til pengene er dog, at amterne garanterer for den fremtidige drift af hospicer. Det har vist sig, at amterne netop af denne grund holder sig tilbage. Derfor er der på trods af de gode intentioner fortsat ikke oprettet flere hospicepladser, og der er kun givet tilsagn om etableringsstøtte til 12 nye pladser på et hospice i Fyns Amt og udvidelsesstøtte til KamillianerGaarden i Aalborg med 20 pladser. Nye hospiceprojekter i Vestsjællands Amt, Storstrøms Amt, Ribe Amt og Roskilde Amt har fået afslag på støtte.

Der er således et påtrængende behov for at få sikret, at der etableres nok hospicepladser, idet de mange gode intentioner ikke er blevet fulgt op af tilstrækkelig handling. Samtidig er der som påpeget i rapporten